

ՄԷՏԱՅԸ

ՀԱԳԸԳԷԹ

ՆՈՒՄԵՐՈՒ 97 ԲԷՆԶՈՇԷՆՊԻՀ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԵ

25 ՓԵՏՐՎԱՐ 1871

Սէտայր Հաղորդէթ հափթատա պիր պէօյիւք վէ հէօլմիյէ նըսքի նուսխէ թերթիպի իլէ նէչը օլունուր , քէպիր վէ սաղիր նուսխէ իլէ պէրապէր պիր սէնէլիյի բէչին , Պէյաղ Մէճիտիյէ 7 , Ալթը այլըղը 4 , Իւչ այլըղը 2 1/4 , Քէպիր նուսխէսի 40 վէ սաղիրի 20 փարայա ֆիրուսթ օլունաճաղ : Տաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի զամմ օլունուր : Ապօնէ իչին Ղալաթատա էյրմէնի Բիլիսէսի սօղաղընտա Ն^օ 19 իլէ մուրազգամ Միւհէնտիսեան մաթպաապընտա Սէտայր Հաղորդէթ օտապընա միւրաճաաթ օլունաճաղ : Իլանսթըն սրբաւը իլք տէֆա 60 փարա , իքինճի տէֆա 30 գիւստէ նէչը օլունաճաղարա բաղարլըզ օլունաճաղ :

ԲՕՄԱՒ ԲԱՀԱՆԱԾԱՊԵՏԻ

ԵԱՍՕՏ ԲԱՀԱՆԱԾԱՊԵՏԻ ՃԻՍՄԱՆԻ ՀԻԻՔԻԻ ՄԷԹ ՆԵ՞ ԼԱԶԸՄ ԵՒԱԼՆ

(96 ըՆՃը Ղոսիսիւնէն պագընէ) :

Յրանսանըն նամտար չօպանլարըն տան պիրի օլան Պու աթիէ եպիսկօպոսու գերապայծառ ՊիոսուՆ տախի եինէ օ սէնէնին յունիսի թարիխի իլէ եաղորդը պիր շրջաբէրաեան նաւ մէնին սէօզլէրի տէ պու պիլիմ մատաւմիդ հաղգընտա աղ տիգգաթա շայան տէչիլ տիր : « Եպիսկօպոսուք տա պէնիմ խըղմէթ տաշրալըմըն էթ տիքլէրի կիպի պէն տախի տինլէրի իլէ իսթիշարէ իտէրէք , վէ քէնտի սէլէֆլէրինէ պէնզէմէք զայրէթի իլէ տագիգէ ֆէվթ էթմէյիպ քիլիսէ մէմալքինի մուհաֆազա էթմէք իչին Բաբա տօքլէրլինին օրտուսունա գօշմայա շիթապ էտէն տէլի գանլը քրիսթիանլարա օ մէրալէրէ իրթապէն ճէսարէթ վէրէճէք պիր գաշ սէօզ սէօլէմէյէ իհմալ էթմէմ : Բէն

տի կիւզէլ նիլէթլէրինէ մուխալիֆէթ էտէնլէր վէ մանի օլանլար նէ գաւաար չօգ պուլունտուլուսա , մէզէպ տախի ծիլարա մէտհլէր վէ աֆէրինլէր վէրմէյէ օ գաւաար զիպտէ պօրճլու տուր : Էյ վաճ շիմտի պիլիմ տէլի գանլըլարըմըլը Բօմայա տօգրու թահրիք էտէն խահիշ ախէր տահա էյի տախլէրտէ եաշայօր օրտայրալք , նիչէ թաաճիւպ էտէնլէր վէ արգալարընա կիտէնլէր պուլաճաղը կիպի , շիմտի տէ էօյլէ թաաճիւպ էտէնլէր վէ արգալարընա կիտէնլէր պուլալը իքէն , եաղրք քի պու մուգատաէս աթէշ նիչէ գալպլէրտէ եա քիւլլին սէօլիւնմիւշ եախօտ էքօլմիշ տիր : Քրիթապը շէրիֆ պիղէ էօյրէտիր քի պիր աղիմ վէ հաղգլը մատտէյէ ֆիւթահաթ էթտիրէն տախմա մուհա ֆըղլարընն էքսէլլէթի տէչիլ տիր , վէ թէշէպալիւս օլունան ամէլին նէթիճէսի հէր նէրէյէ եէթիշսէ , օ ուղուրա քէնտիլէրլինի սունմուշ օլանլար զանի միւքեաֆաթլարընը նէ ինտի պարիտէ , նէ տէ ինսանլար ինտինտէ մինպաաթ զայպ էթմէղլէր : Էյէր քի

պուրատա էլի ՍԱԼԻՊ լուղէթինի գուլթաճաղ օլոագ , պէլքի պաղըլար շէքիշտիլմէք եախօտ թաճիլ էթմէք տիր զանն էտլէր :

Անճագ շունու աշիքեար իգրար էթմէլիլք քի , պու ճէօիմ լուղէթ էքսէրի սուլի իսթիմալ օլունալարա , վէ քիւթթախանէ հիւճիւմիլէ մախ սուպանմըլը տա տա , պու եէնի վաղըլարտա , պուլտան տահա միւնա սիպէթի պիր շէյէ գուլլանըլաճաղը տը : Քրիսթիանլարըն էսկի ճէնքլէրինին հանկը վագըլթա պու սէօլլէտիլմ մատտէ կիպի , միւսթօղիլ մէղ հէպէ տախի պիր նէթիճէօի օլունա տուր : Փափանըն բուհանի լէյասէթի վէ իսթիգլալիլէթի քրիսթանլըն տաղը պաշլըճա հիսսէսի տէչիլ մի տիր : Պէլի Երուսաղէմ քրիսթիանլար հաղգընա զիքրէ շայան պիր էսէր տիր , վէ տախմա էօյլէ օլաճագ տըր : Լաքին քրիսթիանլար իչին « Էլլէմիլլէթի մութլագայըլա էլլէմ օլան » եալընըլ Բօմա տըր : Քրիոտա էֆէն տիմիլ քիւնեանըն ախընա գաւաար

օրմուշ տուր : Նիշին քի ձերմակեալ
նքն պաղէտէ պտլումնաւ հաղգրն
տա թերաֆրմըզա եւ օնտէրիւն պիտ
մէկթուպուն աւերձի իլէ : քեղալիք
Մէճմուստա տալի օնու գրիթիդա
իթմէք իւղրէ պիր մէքթուպ տէրձ օ
լունտուղու հալտէ զանն իթմիշ իտիք
քի կէրէք Սէտայը Հաղգրէթին վէ
կէրէք մէքթուպու մէքթուպին հաղ
գրնտան կէլինտի պիթաի : Մէյէր
ձերմակեանն իպղայը նամուսունա
Մէճմուստա կէօրիւլէն մէքթուպ վէ
միւթապա քիֆայէթ իթմէմիշ օրմու
լէ քի իշթէ ձերմակեան քէմալը իըրս
վէ շիտտէթէ Մէճմուստա սարըրպ
Սէտայը Հաղգրէթի պօղմայա հիւճմ
իտէր : ձերմակեանն քէնտիւնի մուհա
ֆաղա իթմէյէ հաղգր վար իսէ Սէ
տայը Հաղգրէթտէն նէ իսթէր : Սէ
տայը Հաղգրէթի թահգիր իթմէք
հուգուգունու քէնտիւնէ քիմ վէրմիշ
տիր : հալան քէնտիւնի պիր եօլուգ
հարէթէթին թայիպ իլէյէն տօղրու
տան տօղրույա Սէտայը Հաղգրէթ
տէյիլ իտի : իմտի բուպիք մահալլէր
տէ կէզմէք թէնհա մահալլէրտէ կէզ
մէքաէն էվա իսէ : ձերմակեանն օ
րտտան ուտու իլէ տալուշմաղնա պի
լէ հաճէթ օրմայրպ : սէրպէսթ սէր
պէսթ կէզմէլի իտի : նիշին քի պիր
հարէթէթի հէմ եօլուգ հէմ եօլու
կէօսթէրմէք պիղիմ լօթիքիմիպտէն
տէյիլ տիր : ձերմակեանն էֆթարը
ուճմուլիլէյէ բայէթ իթմէտիլի հալտէ
կէրէք թէնհա վէ կէրէք սայիր նիշ
բուպիք մահալլէրտէ իսթէտիլի կի
պի կէզէպիլիք :

Սէտայը հաղգրէթէ ձերմակեան
թերաֆրնտան աղվ օլունան թահգիր
լէրէ կէլինձէ : պու լիտանը քէնտիւն
տէն պէրէմէմէյէ պիր վէսիլէմիզ վէ
հաղգրմըդ եօգ աուր : վէ զանն իթ
մէսին քի քէնտիւնի տալի մէքթու
պիլտէ գուլլանմը օլտուղու պու լի
տանը իլէ ուճմուստալի ինտիւնտէ մաղ
պուլ պիր հարաթէթտէ պուլունմուշ
օլտուն : Հաթթա իսթէրտէ պուլնտան
տահա զիտտէ պէտնամ պիր լիտան
իսթիմալ իտէ պիլիք : լւթին Սէտայը

հաղգրէթէ պիք զարար վէրէմէգ :
Սէտայը հաղգրէթին սէտապը տայիմա
հաղգրէթ տիր : տամա ձերմակեան
իչին իւղլիւլ վէ լուլիւլ իմիշ : օտա
քէնտիւնի տիրպէթին կէօրէ պիր
հիւքմ տիր : Չիւնքի հիւ գուլաղա
հէր սէօ էյի կէլմէգ :

—Էրմէնի Գաթպիլի միլէթինտէն
տէօրթ միսկուպու վէ 45 բահիպ ,
պիր ճիւղի գրոմ ճէմիլէթ իլէ շարգ
Էրմէնի գաթպիլիլինէ թէֆրիք օլուն
մուշ : վէ ֆըրպայը մէքթուպ տալի
շիլմաթիք իլան օլունտուղու էճիլ
տէն : ալթըզ շէրան վէ նիպամէն գա
թօլիքիք իսթին քէնտիւնի գուլա
նամայաճաղը աշիքեար իքէն : Շարգ
լը ֆըրպաթը քէմալը հիլէսինտէն նա
շը պիր դաշ տէֆա տըր շարգ իւնվա
նընը թէրք իլէ : աղը Էրմէնի գաթթ
լիքի իսթին իսթիմալ իթմէքտէ պու
լունտուգլարը էհլը պասիթէթին մա
լիւմիւ տիր : վէ իշթէ Մէճմուս
տիւնքի 628 նումէրօլու բուգնամէսի
իլէ Տիւղապէ Պօղոս Պէյին ճէնտալ
ոնին մահալլը վէթաննտան Սիլիթա
նէյէ նազլ իլէ տէֆն օլունաճաղընը
իլան իթմէտիլտէ Շարգլը բէհապին
վէ ճէմիլէթի թերաֆրնտան գալաթ
բըլաճաղընը սիւքիւթ իտուպ : եա
լլնըզ նազլ օլունաճաղը քիլիսէյի զիքը
իլէ : Լաֆսիմէքի Էրմէնի Գաթթի Գիլլէ
նին Ոսթիլէրան չիլիսէլէն կէօրիւլէն
տէմիշ տիր :

Իմաի էյէր շարգլը կիրուհի քիլի
տէյի մէզպուրու քէնտիլէրինէ պիտ
իթմէք իսթէյօր իտէ : քէնտիլէրինտէ
Շարգ իւնվանը օլտուղու իչին հիշ
տէյիլ իլէ շարգ Էրմէնի Գաթթի Գիլլէ
նին Ոսթիլէրան նամ չիլիսէլէն տէնտէլի ի
տի : Պաւ հալտէ Մէճմուստան եաղ
տըղը Սըֆաթ քէնտի սըֆաթլարնա
մուղալիք օլտուղու իչին Բրօթէսթօ
իտէրիզ մէքթուպ իլանընըն օ սաթըր
լարընը : Չիւնքի Էրմէնի գաթթիք
միլլէթի տահիհէն պիղլէր օլտուղու
մուղ իլին պիղաէն զապթ իթտիքլէրի
Ոսկէրէրան նամ քիլիսէլէն իլա տիր
իւլ տէվրան պիլիմ քիլիսէլէն օլտու
ղունու տրանէն իլան իտէրիզ :

—Պուլլարարն Բուճ Բաթրիլիլին
տէն պըրըմալէրի մատտէսինին թէ
ֆէրիւթաթնա պաղըրմազ իւղրէ տէր
տատտէթտէ միւթթէլիթ պիր Պուլ
ղար գօմիսիօնու իճթիմալինէ գարար
վէրիլէրէք Պուլղար մէպուլարրտա
կէչէնլէրտէ պուրպա կէլմիշլէր իտի :
Գօմիսիօնա մէգ քիւր Պուլղար էքսար
քիլապըղընտա պիլ թէճէմիլ Թունա
վիլայէթինտէն կէլէն Պուլղարրար ,
վէ Սէլէնիլէվիլայէթլէրի պուլղարա
րընըն էքսարքիլապը ֆէրմանը հիւ
մայունտունա կէօսթէրիլէն տաիրէի
տաիրիլինտէ օլտուգլարընը թէպէյ
յիւն իթտիլմէլէրի լաղըմ կէլէճէկի
միւտտապը իլէ մէպուլարընը գօ
միսիօնա տալիլ իթմէք իսթէմէմիշ
լէր իտէ տէ : մէքթուպ էտիրնէ վէ Սէ
լէնիլ Պուլղարրարը եէտլէրինտէ օլան
մահալլէրի մահալլէրիլէրի իլէ : հու
գուլարընը թասալիք իթտիլմիշ օլ
տուգլարընտան զիքը օլունան իւլվի
լայէթ պուլղարլէրի վէքիլլէրի պու
կիլնլէրտէ ուճմուլի վէ գաթթի օլա
րազ գօմիսիօն ագաթ իլէ միւղաթ բէ
րաթը իճապիլէյէ պաղաճաղընընը
Գուրիլէ Տօրիլան եաղմըշ տըր :

(Պատիլիլ)

—Ֆրանսիոյ մէպուսանլարը Մ. Թիլեր
վասէթաթը իլէ միլլէթ մէճիլիլին իւլ
մահալլան զիտտէ թէմիթ իթմէմէ
սին իտապէր վէրմիշլէր տիր :

—Ինկիլիզ զաղէթալարընըն իիւպարը
թէլէղրաֆիլէլէլին նաղարէն Սպա
նիա կէնձ գրալիլապը աղըրճա քէյֆ
սիլլիլէ միւպթէլա օլմուշ տուր :

—Կարիպալաի Ֆրանսայը թէրք իլէ
տիլի զէմանտա վօթ օլտուտու առա
քիլիլին մէրթ վէ եիկիտ արգատաշ
լարընա շու պէյաննամէյի կէօնտէր
միշ տիր :

Պարաօ 13 շուպաթ , 1871

«Վօթ օրտուտու երկիթլէրինէ

«Երկիթլէր արգատաշլարըմ , «Իլի
թէրք իլէմէք պանա զապթ միւլքիւլ
պիր շէյ իտէ տէ : պու պըրըղա միւ
պուրիլէթլէր աղիմէ գուհօր իթմիշ
տիր : Սիլ տալի սիլանըղա ալտէթ

Ինքնակամ շու ճուճաւրնէն թմառեցի ազիմէսի ուղղունա պիւ ինքնակամ ինքնակամ մուհարէպէլէն ըր , չէքտիւնիզ զահմէթ վէ մէշապ-գաթիւրի ֆամիլեանըզա նազլ խտի նիզ : Ալէլ խուսուս սիզէ նասալ օլտն ընթին (Կարկաշտ) սիզի քէնտի եվ լատիւրի մագամընտա սէվէր օլտու-ղունու վէ սիզտէն ճէսուր պուլուն-տուղունու անկէրէ թէֆհիմ խտիւնիզ :

Խօշճա գալընը :

Կարկաշտ

— Չըգան սալը կիւնիւ ֆայթօն իլէ կէզմէյէ չըգան իբի խաւմ գատընա-րը Պէլէտիէ տաիւրէսի Վէրաֆընտան քիւշառ օլունան պաղչէյէ կիթմէյի միւրառ խաւալ , օրայա հէնիւզ վաւ օրմաղաան էվվէլ մէրգու-մէտէն պիւրի էլտիվէնէրնի չըգարմաընտա իբի միւ-ճէվէրի եիւզիւքէրնի տաիւր բար-մագլարընտան չըգարըպ տիզէրի իւ-զէրնէ գօլուպ , վէ սօնրա արապա-տան էնէրէք պաղչէյի մէզպուրտէ կէ-զիւնիպ թէքրարէն արապայա օթուր-մուշար տըր :

Էսնայը բահաէ եիւզիւքիւ օլտն գատըն միւճէվէրաթընըն զայպ օլ-տուղունու աղնաորգտա , արապա-տան ինտիքէրի վազըթ էէրէ տիւշ-միւշ գըլառ իտէրէք թէքրար պաղչէ-նիւ գաբուսունա գատար կէրի կի-տիպ , արամըշար իտէ տէ , պուլամա-տըզարը հալաէ , մէզպուրէ գատըն Պէյ օլլու զապըթաընա կիտիպ քէյ-էֆիլէթի իֆատէ իտէր : Ֆէրտաթը կիւ-նիւ եիւզիւքէրնի պիւրի շու վէճհ իլէ պուլունմուշ տուր :

Չապթիլէ միւֆէթթիլի խալիլ պէյ էջլէն վազթը թէրէ պաշը եօլունտան կէչէր իքէն կէօրիւր քի 12 տէն 14 եաշ սուլարընտա իբի չօճուք պիւրի պիւրէ-րի իլէ հիտտէթիւ պիւր միւճաաէլէ-տէ պուլունմագտա իտի :

Չապթիլէ միւֆէթթիլի “նէ վար քի պիւրիպէրնիլ իլէ թութու-շ մուշտունուզ , տաւանընէ տիւր , սէջ-լէյին պանա քի սիզի ուղաշտըշայըմ տէր :

Պու քէլամէրտէն չօճուգլար ճէ-տարէթէ կէլէրէք , էվվէլիսի կիւն ըն-ֆիզլէրնի պիւրի քէնտի էօնիւնաէ միւնիտիւթէ պաղչէսինն գա-բուսունտա պիւր եիւզիւք պուլուն-շ օլլուպ , պէտէլիսի բայաշմագ իլէյն մէզքիւր եիւզիւք ինքեար իտէյօր տէր :

Տիկէրի ճէվապ վէրիւր , իլթէ պէն տէ պուլուն զապթիլէյէ խապէր վէր-մէք իսթէյօր իտէմտէ րէֆիգիմ գօյ վէրմէտիլ իլէյն նիզա իտէյօրուշ :

Միւֆէթթիլի մուճաիլէյհէ եիւ-զիւքիւ պուլուն չօճուղուն իսմ վէ մա-հալինի աղնամայա լուղում գալմայա-րագ , տէր հալ եիւզիւքիւ էլլինտէն ալմը տըր : Լաքին օ պիւր եիւզիւք հէնիւզ պուլունմամը տըր :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 7 մարտ

Մ. Կլաւորթըն Մ. Օտօ Բուսէի Մ. Պիզմարգ իլէ պիւր իսթիշարէյէ կէօն-տէրտիլի գէմանտա Բրուսիա իլէ Բուսիա մէյանէսինտէ պիւր ահանամէ իմըա-լանմը օլմաընտան խապէրի օլմա-տըզընը պու կիւն մէպուսան գամա-րաընտա պէյան իթմիշ տիւր :

Լօնտրա 8 մարտ

Տիպլամթիւք մուխապէլաթընտան աղնաշըրտըղը վէճհ իւզրէ , Տիւք տը Պրօկի միւթարէքէնիւ ուղանմաընը վէ թագմիւնաթը հարապէնիւ թէնիլ-լինի Լօրա Կրանիլիլէ թագմիլէ վէ իիւ-թար իլէմիշ տիւր : Լօրա Կրանիլիլ միւթարէքէ մատտէվիլէ սէխալէթի գապուլ իթմէյիպ , ֆադաթ օլ կիւ-նիւ վէրտայա քէշիտէ իլէտիլ պիւր թէլէղրաֆ իլէ , Ֆրանսանըն 6 միլիար թագմիւնաթը հարապիլէյի թէտիլէ ի-տէմէյիճէյիսի պիւրտիւրիշ տիւր : Պու թէլէղրաֆ Մ. Օտօ Բուսէիլէ քէք կէճ եէթիշմիշ իտէ տէ , Լօրա Կրան-վիլ էջլէ զանն իտէր քի Մ. Պիզմարգ իշպու թէլէղրաֆը թագմիւնաթը հար-ապիլէնի 5 միլիարա թէնիլիլտէն էվ-

վէլ Գօնթ Պէրնաթօրֆ վաւթթաը ի-լէ աիզ իլէմիշ տիւր :

Մ. Օտօ Բուսէի 7 շուպաթ թա-րիսի իլէ պիւր թէլէղրաֆ իլէ , ինկիլ-թէրրանըն կէրէք պիզգաթ , եաիօսս կէրէք միւթթէֆիլէրի իլէ պիւր ի.թ. թիֆապ ճէնիլ իտէճէք օլտու զունու Մ. Պիզմարգա տէմիշ իտուկիլիսի մէ-տուլլիլ թիլիսի “գապուլ իտէրէք , պու պապտէ տաիւր հապըգէթը հալի սէջ-լէմիշ օլտուղունու զանն իտէր :

Լօնտրա 6 մարտ

Ալէմանեայա ալտէթ իթմէք իւզ-րէ իրիւնձի օրտունուն հարաքէթ ի-տէճէյիսի վէ գարարկահը սէր աօկէ-րիլէսինն տաիւր իմքէրաթօր , Պիզ-մարգ վէ ճէնիւքա Մօլթէք իլէ ճիւմ-լէսի եարրն միւթէրահի օլաճաղա-րըն վէ Մօն վալէրիլէն իլէ ճուլուպ գալէլէրիլիսի տաիւր թաիլիլէրիլէ պէտօլունաճաղը պու ոտպահ վէր-տայլտան վարիտ օլտն մուխապէլաթ-տան աղնաշըրտը տըր :

Տէր սաաաթէթտէն թաշարաբա նազլ ու իրաւ օլունմագտա պուլուն-նտն էմանթ վէ նումունէ հաֆթա-տա 2 կիւն սալը վէ չարշանպա կիւն-լէրի Բոսթանիանէյի Ամիրէտէն գա-պուլ վէ աիզ օլունմագտա իտէ տէ , պու սուրէթ պաղը մէրթէպէ միւշ-քիլաթի միւճիպ օլտուղու թիւճճար վէ սայրէր թէրաֆընտան իֆատէ գը-լընաղընտան թէնիլիլէն իլ մաւա-հա պատէզին ճուճառ կիւնիլտէն պաշկա պէհէր կիւն սապահայըն սա-աթ տէթթտէն տօգուգա գատար է-մանաթ վէ նումունէ վէ սայիլէ աիզ օլունմաթը վէ սաաթ տօգուգտան սօն-րա էմանաթ վէ նումունէ կէօնտէր-լէճէք օլտու իտէ գապուլ օլունմագտը ուրուլ իթթիլաղ գըլընմը օլմաղին քէյֆիլէթ ճիւմիլէնի մաալիւմիւ օլ-մագ իւ զրէ իլտն գըլընտը :

24 շուպաթ 1871 :

ՅՈՒՏՕ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ՂԱԼԱԹԱ ՊՐՈՍԱՍԸ

Գարանտը 24 Շուպաթ	48 21
Աչըլտը 23	48 27

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷԹԱ

ՄԻԲԱՅԷԼ ԷՐՄԷՐԴԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԻԷԷՆՏԻՍԷԱՆ

ՂԱԼԱԹԱ

ՀԱՅՈՑ ԵՎԵԼԵՆՈՑ ՓՈՂՈՑ ԹԻԻ 19 ՎԵՐԻ ՅԱՐԻ